

Afdwingbaarheid van rechten in de uitzendsector.
De Belgische case.

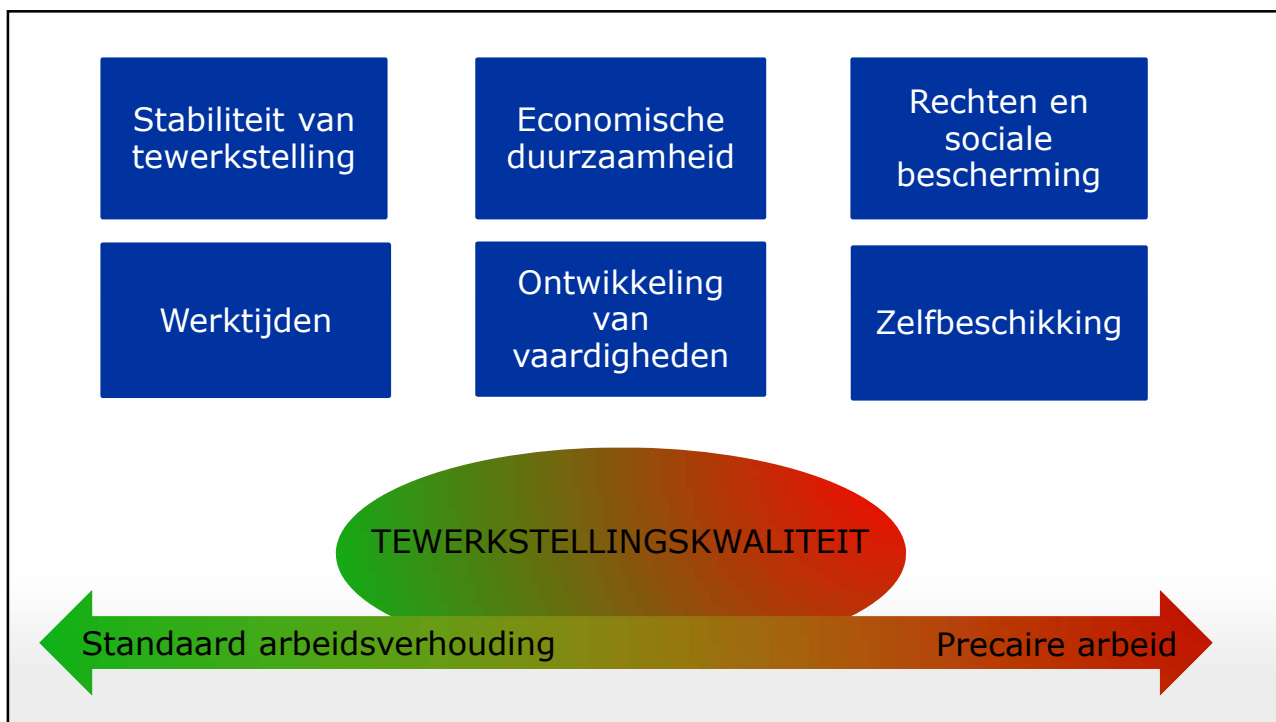

Precaire arbeid, precair leven? Een kwalitatieve studie naar de perspectieven van uitzendkrachten en hun gezin.

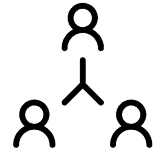

Kim Bosmans

Studiedag ABVV-Metaal en BTB – 15/11/2021

UITZENDARBEID, PRECAIRE ARBEID?

- Tripartite arbeidsverhouding
- Gerelateerd aan vele aspecten van preciaire arbeid
- Maar in België...
- 3% van de totale beroepsbevolking
- Gelijke rechten & flexicurity
 - EU richtlijn 2008/104/EC over uitzendwerk
 - Sterk gereguleerd - Belgische wet Nr. 1987012597: Wet betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

STUDIE 1

Afdwingbaarheid van rechten in de uitzendsector.
De Belgische case.

DOELSTELLING

- Uitzendkrachten toch benadeeld (minder extralegale voordelen, toch onbetaalde feestdagen, etc.)
- Waarom?
- Onderzoek naar de redenen waarom uitzendkrachten toch benadeeld zijn ondanks goede regelgeving omtrent gelijke rechten

METHODE

- Diepte-interviews
- 15 Nederlandstalige uitzendkrachten uit België
- Rekrutering via vakbonden (mail, sociale media, websites) + snowball sampling
- Semi-gestructureerde interviews
- Interview topics: ervaringen tewerkstellingskwaliteit & preciaire arbeid (op basis van de dimensies van het concept), en link met privéleven
- Thematische inhoudsanalyse

RESULTATEN

- Grootste probleem: afdwingbaarheid van rechten
 - Gebrek aan afdwingbaarheid door onwetendheid en onverschilligheid over rechten
 - Kwetsbaarheid die de afdwingbaarheid belemmert
 - Gebrek aan afdwingbaarheid als gevolg van misbruik door werkgevers en mazen in de wetgeving

GEBREK AAN AFDWINGBAARHEID DOOR ONWETENDHEID EN ONVERSCHILLIGHEID OVER RECHTEN

Het is echt puur een overgangperiode. Ik ben hier gewoon om ervaring op te doen. Ik weet dat ik dat geen jaren ga doen. Misschien een jaar, misschien minder, misschien een beetje meer. Dus ja, dat ik niet al die privileges en voordelen heb van een vaste werknemer - ik snap dat - zij hebben verschillende etappes moeten doorgaan om aangenomen te worden door bedrijf x en alé ja, ik ga daar niet moeilijk over doen van 'eej, waar zijn mijn voordelen?'. (Olivier)

KWETSBAARHEID DIE DE AFDWINGBAARHEID BELEMMERT

Mijn vader is 82 en is geopereerd geweest in het ziekenhuis. En er is een vriend die voor hem gezorgd heeft. Omwille van het feit ook dat ik niet kon zeggen op het werk van 'ik neem zo maar die en die en die dag'. Ik kan niet voor mijn vader zorgen. Want dan kon ik het vergeten om aanspraak te maken op een vast contract. Dus dat is wel ingrijpend toch. Als je een vaste job hebt en je zegt 'Mijn vader is ernstig ziek', dan kan je verlof nemen. Maar als interimmer kan je dat niet doen, he. Dan houden ze het voor bekeken, he. (Chantal)

Maar 't idee alleen al dat hij zegt - dat vond ik opvallend - dat hij zegt van 'Zorg dat het niet geweten is dat je hiervoor naar de vakbond gekomen bent' toont wel een beetje de ingesteldheid dat er in 't algemeen is - dat interimmers niet durven klagen. Dat is ook waarom ze die interimcontracten gebruiken, eh - het is heel moeilijk om dan op te komen voor andere arbeidsomstandigheden ofzo - want ja, dan lig je gewoon meteen buiten. (Alex)

GEBREK AAN AFDWINGBAARHEID ALS GEVOLG VAN MISBRUIK DOOR WERKGEVERS EN MAZEN IN DE WETGEVING

Ik heb daar 11 maand en 2 weken gewerkt, want ze wisten dat ze mij 2 weken nadien een vast contract moesten geven. Dan hebben ze gezegd 'Als je binnen 3 maand nog altijd werkloos bent, bel een keertje. Dan mag je herbeginnen'. Ik zei 'Menen jullie dat nu echt? Gaan jullie mij dan terug 11 maand laten werken?'. Daar hebben ze niet op geantwoord... (Dirk)

CONCLUSIE - BELEIDSAANBEVELINGEN

- Mazen in wetgeving wegwerken
- Rekening houden met flexibele loopbanen
- Compensaties voor flexibel werk
- Betere controle en sanctionering
 - Responsabilisering en neoliberal discours
 - versus collectieve aanpak
- Frustraties en onrechtvaardigheidsgevoel wegwerken → beter mentaal welzijn

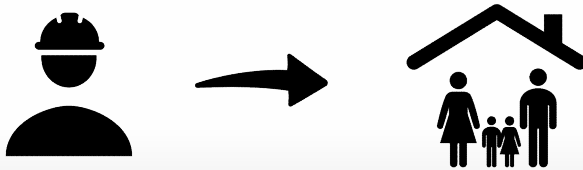
STUDIE 2

Precaire arbeid, precair leven? Een kwalitatieve studie naar de perspectieven van uitzendkrachten en hun gezin.

DOELSTELLING

- Impact van precare arbeid op de levensloop en het familiale en sociale leven
 - Multi-actor perspectief (huishouden)
 - Kwalitatief onderzoek

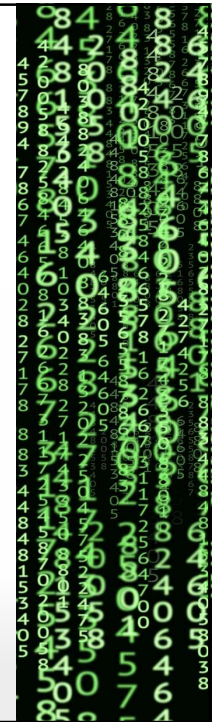
METHODE

- Semigestructureerde diepte-interviews (individueel en groep)
- Nederlandstalige uitzendkrachten en hun gezinsleden
- 21 geïnterviewden
- Rekrutering: vakbonden (mail sociale media, websites) + sneeuwbal-sampling
- Interview topics gebaseerd op bestaand onderzoek over precare arbeid, de levensloop en het familiale en sociale leven
- Fenomenologisch perspectief

METHODE: ANALYSE

- Opgenomen, getranscribeerd, doorgelezen
- Thematische analyse
- Significante uitspraken, patronen → codes (deductief en inductief)
- Codeboom (iteratief)
- Verbanden tussen codes
- Thema's
- Aandacht voor gevoelens en betekenissen (fenomenologie)

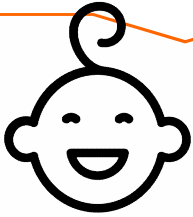

RESULTATEN

- Thema's betreffende de manier waarop precare arbeid de levensloop en het familiale en sociale leven van gezinnen beïnvloedt
 - Belemmeren of vergemakkelijken van gebeurtenissen en overgangen tijdens de levensloop
 - Invloed op het dagelijks leven en de planning van het huishouden
 - Invloed op de stemming en het mentale welzijn van gezinsleden

INVLOED OP DE LEVENSLLOOP

Ik heb met mijn ex-partner over kinderen gepraat. We hebben het uitgesteld omdat ik als uitzendkracht werkte en omdat ik geen zekerheid had. (Alice)

Mijn ouders hebben altijd benadrukt dat ik goed moet studeren. Ik wil niet dezelfde situatie meemaken. Het moedigt me aan om mijn best te doen, een goed diploma te halen en hopelijk later een goede baan te vinden. (Jana, dochter van Dirk)

DAGELIJKS LEVEN EN PLANNING

In de vakantieperiodes, als je geen jobzekerheid hebt, is dat lastig, omdat je kinderopvang moet zoeken en die mensen willen dat ook graag van tevoren weten. Voor de zomervakantie moet je de kinderen in april of mei inschrijven. Dus dat is niet makkelijk, want je weet niet 'Zal ik werk hebben, word ik werkloos?' en dan gebeurt het dat je ze inschrijft en zonder werk thuis komt te zitten. Je hebt geen inkomen, maar je moet wel voor de kinderopvang betalen omdat je gereserveerd hebt. (Clara)

Andere voorbeelden:

- Ouderschapsverlof

- Flexibiliteit in de combinatie uitzendwerk en artistiek werk

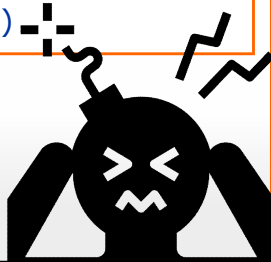
PRECAIRE ARBEID, 'PRECAIR GEMOED'?

Je ziet altijd hetzelfde: met alle nieuwe regels vinden werkgevers achterpoortjes.

Ze profiteren steeds meer van de mensen. Dat is mijn gedachte vandaag. En dat komt door het uitzendwerk, dat ik eigenlijk alles te negatief bekijk. Ik denk dat werkgevers alleen maar bezig zijn met het maken van winst. Ik vind dat echt niet kunnen. Ik word er echt ziek van. (Dirk)

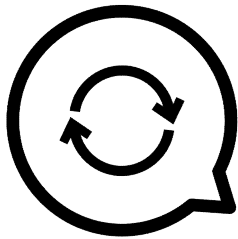
Je merkt spanning in het huishouden.

Ze is constant bezig met haar werksituatie, ook 's avonds - het is niet alleen overdag - en verder wordt er in ons gezin dan over niets anders meer gepraat. En dan heeft ze een sollicitatiegesprek of dan gaat ze ergens werken - misschien maar voor 1 of 2 weken - en dan is ze weer op zoek naar ander werk - dat is niet echt leuk. En als ik zelf periodes weg ben voor mijn werk, dan is er nog meer stress. Voor het gezin is dat eigenlijk ook niet aangenaam. (Raf, man van Tina)

CONCLUSIE

- Gevolgen van preciaire arbeid reiken verder dan de werkomgeving; ook invloed op gezinsleden
- (Arbeids)regelgeving houdt onvoldoende rekening met flexibele loopbanen (vb. kinderopvang, ouderschapsverlof)

Feedback?

Opmerkingen?

Vragen?

Volledige artikels lezen?

Bosmans K, De Moortel D & Vanroelen C (2021) Enforceability of rights in the temporary agency sector. The case of Belgium. Economic and Industrial Democracy. <https://doi.org/10.1177%2F0143831X211017227>

Bosmans K (2021) Waarom uitzendkrachten niet krijgen waar ze recht op hebben. Samenleving & Politiek, 7, p.39-44. <https://www.sampol.be/2021/09/waarom-uitzendkrachten-niet-krijgen-waar-ze-recht-op-hebben>

Bosmans K (2021) Afdwingbaarheid van rechten in de uitzendsector: de Belgische situatie. Gepubliceerd Internationaal. Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken, 37, 4. <https://doi.org/10.5117/TVA2021.4.010.GEPU>

Contact: Kim.Bosmans@vub.be

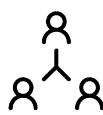
PICTOGRAMMEN 'THE NOUN PROJECT'

Created by P. Thangar Eganah from Noun Project

Created by Miki D. from Noun Project

Created by Todd Schreiber from Noun Project

Created by Adrien Couquet from Noun Project

Created by Alan B. from Noun Project

Created by Adrien Couquet from Noun Project

Created by Mirza Comry from Noun Project

Created by Jesse Pruitto from Noun Project

Created by William Platt from Noun Project

Created by Adrien Couquet from Noun Project

Created by Antoni from Noun Project

Created by Jose Robo Law from Noun Project

Created by Adrien Couquet from Noun Project

Created by Adrien Couquet from Noun Project

Created by Adrien Couquet from Noun Project

